

HUDEBNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A ZPŮSOBY JEHO UKONČOVÁNÍ NA VŠEOBECNÝCH STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH V ČESKÉ REPUBLICE, V POLSKU A NA SLOVENSKU

MUSIC EDUCATION AND POSSIBLE WAYS OF ITS TERMINATION AT GENERAL SECONDARY SCHOOLS IN CZECH REPUBLIC, POLAND AND SLOVAKIA

Černá Libuše

Klíčová slova: hudební vzdělávání, učitel hudební výchovy, kurikulární dokumenty

Key words: musical education, music teacher, education programmes

Na hudební vzdělávání je nahlíženo z různých hledisek, jsou řešeny např. kurikulum hudební výchovy v primárním a sekundárním vzdělávání, teoretická východiska hudební výchovy, koncepce hudební výchovy v evropském kontextu, pregraduální příprava učitelů hudební výchovy aj. Problematika může být řešena v rámci různých vědních disciplín (pedagogika, psychologie, hudební estetika, multikulturní výchova, sociologie aj.).

Příspěvek prezentuje studii, která se zabývá problematikou hudebního vzdělávání na všeobecně-vzdělávacích středních školách v České republice, Slovenské republice a v Polsku. Studie byla realizována v letech 2016–2017.

Cílem výzkumného šetření byla komparace názorů učitelů HV všeobecně-vzdělávacích středních škol na konkrétní aspekty hudební edukace – byla sledována a porovnávána podoba realizace hudebně-výchovného procesu (cíle, obsah, metody, formy aj.) a také podoba (či možnost) ukončování hudebního vzdělávání (maturitní zkouška z hudební výchovy) na všeobecně-vzdělávacích středních školách ve vybraných zemích. Vzhledem k povaze výzkumného šetření byl uplatněn kvantitativní přístup.

Teoretické obsahové analýze byly podrobeny následující kurikulární dokumenty: Rámcový vzdělávací program pro gymnázia, Štátny vzdelávací program pre gymnázia v Slovenskej republike, ISCED 3A – úplné stredné všeobecné vzdelávanie a Podstawa programowa dla liceum ogólnokształcące. Studie dále zahrnuje výzkumné šetření, jehož cílem je komparace názorů učitelů hudební výchovy všeobecně-vzdělávacích středních škol ve vybraných zemích, a to na konkrétní aspekty hudební edukace a podobu ukončování hudebního vzdělávání na všeobecně-vzdělávacích středních školách. Elektronické dotazníky byly distribuovány učitelům hudební, potažmo estetické výchovy ve všech krajských

městech v České republice (13), na Slovensku (8) a v Polsku (16). Získané údaje byly primárně zpracovány statistickými metodami programu Statistica.

Realizace výzkumného šetření prostřednictvím zvolených výzkumných metod (teoretická obsahová analýza kurikulárních dokumentů a dotazníkové šetření) poskytuje komplexní pohled na zkoumanou problematiku. V tomto kontextu lze hovořit o přínosu celé studie, která může z hlediska synchronního, tj. zkoumání současného stavu problematiky, nastínit podněty vedoucí k efektivnější realizaci hudební výchovy v rámci všeobecného vzdělávání na vyšším sekundárním stupni.

Abstract: This contribution is concerned with Music Education at general high schools in the Czech Republic, Slovakia and Poland. The main research problem of the study wants to point out is the need and benefits of Music Education in the context of the general high school systems. It presents theoretical content analysis of curricular documents and questionnaire survey of the general high school systems focused on music education. The study includes a research survey aimed at comparing high school music teachers' opinions in the selected countries. Electronic questionnaires were distributed to teachers of Music, and Aesthetic Education in all county seats in the Czech Republic (13), Slovakia (8), and Poland (16). The research conducted through the chosen methods provides a complex view of the examined issues.

Literatura/References:

Ośrodek rozwoju edukacji (2012). *Nowa podstawa programowa i ramowe plany nauczania w szkołach*. Warszawa: Ośrodek rozwoju edukacji.

Dostupné z: <https://www.npseo.pl/data/documents/3/254/254.pdf>

Štátny pedagogický ústav (2015). *ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE GYMNÁZIÁ (úplné stredné všeobecné vzdelávanie)*. Bratislava: Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Dostupné z <https://www.minedu.sk/data/att/7900.pdf>

Výzkumný ústav pedagogický (2007). *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia*.

Praha: Výzkumný ústav pedagogický. Dostupné z <http://www.nuv.cz/file/159>.